

УДК 327

Фльор М.О.¹, Купіна Л.З.²

¹ студ. гр. Ю-210 НУ «Запорізька політехніка»

² викл. НУ «Запорізька політехніка»

ФУНКЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ТРАДИЦІЙ

Розуміння природи політичних традицій може бути досить глибоким без розгляду їх функцій.

Функція збереження. Політичні традиції зберігають базові політичні цінності, норми, принципи та форми управління, діяльності політичних інституцій, структур влади, суспільно-політичних організацій, досвід політичних відносин та діяльності груп та індивідів. Забезпечують самооновлення суспільно-політичної системи та безперервність політичного процесу, політичний порядок, спадкоємність та відтворення стійких елементів політичної діяльності та політичних відносин, створюють можливість прогнозування.

Регуляційна функція. Політичні традиції виконують функцію регулювання відносин для людей, погоджують процеси взаємодії громадських підсистемах. Регуляційна функція може диференціюватися за змістом, способами формування, санкціонування, механізмами поширення та дії. Розрізняються формальні (правові) та неформальні (традиційні) встановлення.

Стабілізуюча функція. Політичні традиції забезпечують стабільність і стійкість стереотипів поведінки. Стабілізуюча функція політичних традицій

створюється у процесі постійної екстерналізації і виявляється у людини необхідності стабільності. Стабілізуюча функція згладжує протиріччя, полегшує пошук згоди. Будучи запорукою соціальної стабільності, традиції у певних ситуаціях можуть вести до перманентного історичного відставання, загострення проблем розвитку, гострих соціальних конфліктів.

Посередницька функція. Політичні традиції виступають «посередником» між старим і новим політичним порядком. При цьому вони знову виявляють свою амбівалентну природу.

Функція легітимації. Політичні традиції підтримують стійкість владних структур і здійснюють функцію соціально-психологічної легітимації політичного режиму, формуючи довіру членів суспільства до існуючої влади. Від дотримання цих традицій багато в чому залежить політична ефективність влади, її здатність виконувати функції державного управління. У цій якості традиції служать як засобом виправдання та відтворення існуючої політичної організації суспільства і політичних відносин (як відповідних традиції), так і засобом виправдання їх зміни та вимоги встановлення інших відносин, якщо існуючі не відповідають традиції.

Компенсаційна функція. Політичні традиції компенсують і згладжують психологічні витрати, пов'язані з модернізаційними процесами та змінами в соціально-політичній сфері.

Комунікаційна функція. Політичні традиції виступають як своєрідний механізм соціально-історичної комунікації. Вони транслують від покоління до покоління досвід, норми та установки, стійкі зразки політичної діяльності. Виконуючи функцію комунікації, політичні традиції транслують інформацію учасникам політичного процесу, сприяючи їх взаємодії та здійснюючи контроль за їх діяльністю. Функція соціалізації. Політичні традиції є соціально-психологічним механізмом політичної соціалізації індивідів, що полегшує їх включення в систему соціально-політичних відносин суспільства та оволодіння досвідом попередніх поколінь.

Регламентуюча функція. Політичні традиції служать ґрунтом, на якому протікає політичний розвиток країни. Вони регламентують і фільтрують політичні умови причинно-наслідкового ряду подій: відкидається те, що не відповідає традиції або викликає ланцюг конфліктів. Регламентуюча функція також задає темп розвитку політичним процесам, уповільнюючи чи, навпаки, прискорюючи.

Функція структурування містить набір певних способів, якими політична система відтворюється, організовується та взаємодіє з іншими системами. Нормативно-регулююча функція. Наказує, дозволяє або забороняє деякі типи політичної поведінки. Політичні традиції є механізмом упорядкування та регламентування політичних процесів та явищ.

Функція орієнтації. Орієнтує і мотивує діяльність людей, допомагає їм бути ефективними в нових умовах, адекватно сприймати зміни в політичній сфері; активно керує їх діяльністю, вибудовуючи уніфіковану систему понять і відносин.

Інтеграційна функція. Політичні традиції є універсальним інтегративним механізмом, що організовує будь-які соціальні та політичні ролі у відповідності з певними імперативами. Слід зазначити такий якісний показник функцій політичних традицій, як їх ефективність, що визначається фазою їх життєвого циклу, коли вони можуть бути на підйомі або, навпаки, йти на спад, бути менш затребуваними.